

نیاز	== حسین طباطبائی
نیاز	== محمد رضا شیرازی
نیک نگار	== بدیع الزمان تبریزق

۱۴۷۷) نیکی

میرزا حبیب گوید که از شاعران و خوشنویسان عهد صفوی است.

و

واقفی	== شاه محمد مشهدی
واحدترکمان	== محمد علی بیک
اصلی	== آقا جان
اصلی	== امام وردی
والا	== میدا بو طیب خان
واله	== جمالا
واله	== محمد کاظم اصفهانی
وجدی	== محمد علی شیرازی

۱۴۷۸) وجهی

در مآثر رحیمی است که نامش وجهیه الدین و برادر حیدر خصالی هراتی (سابق الذکر) است.

وجهی در قندهار، ملازم رستم میرزا و مظفر حسین میرزای صفوی بود و از راه سپاهی گری اعاشه میکرد، تا از بکان بر خراسان چیره شدند و او برادرش خصالی با اتفاق به هندوستان رفتند و بیخدمت خان خانان رسیدند.

وجهی نستعلیق را خوش می نوشت و شعر نیکو میگفت و اشعارش در هندوستان و هرات متداول است.

۱۴۷۹) وجهیه الدین - خلیل الله - میر

عم قاضی احمد بن میر منشی قمی و مؤلف گلستان هنر بود. ابتدا تعلیق می نوشت و در این خط روش درویش عبد الله را داشت، بعدها در سنین سی سالگی

بمشق نستعلیق توجه کرد و چون در ملازمت سلطان ابراهیم میرزای صفوی بود ، از آن شاهزاده هنرمند تعلیم گرفت و نستعلیق را پاکیزه و پخته نوشت . جلی را به از حقی می نوشت . بعدها بخدمت سید احمد مشهدی رفت و خط نستعلیق را نزد وی تکمیل کرد .

گویند در شجاعت و تیراندازی و سپاهی گری ، بی عدیل بود . در چوگان - بازی ، هم بازی سلطان ابراهیم میرزا بود .

پس از قتل سلطان ابراهیم میرزا ، ترك خدمت کرد و از سردم روزگار بهرید و در رقم به عبادت و زراعت روزگار گذرانید تا بسال ۱۰۰۴ در گذشت . شعر نیز میگفت و بسیاری از اشعار ابراهیم میرزا را تتبع کرده است .

وحدت = عبدالله کاشانی

وزیر لشکر = محمود مدیر الدوله

وصال = محمد شفیع شیرازی

(۱۴۸۰) وصالی بلخی - میر

از سادات مضافات بلخ بود و شعر میگفت و شاگرد مشفق بود . نستعلیق را خوش می نوشت .

بسال ۹۸۳ ، با بقائی مؤلف مجمع الفضلا ، ملاقات کرده است .

(۱۴۸۱) وصالی تبریزی

در اوایل حال ، از تبریز آهنگ هندوستان کرد و در کاشان با تقی الدین اوحدی مؤلف خلاصه الاشعار ملاقات کرد و این یک گوید که شاعری است با طبع بلند و نستعلیق را خوش می نویسد . چند بیت شعر از خود داشت که بسیار فریفته آنها بود و بهر بقعه و مدرسه و مسجد که میرسید ، بردیوار آنها ، آنرا می نوشت .

زمانی که در هندوستان بود ، در گذشت .

وصفی = عبدالله ترمذی

وقار = احمد وقار شیرازی

وکیل الملک = فضل الله خان وزیر خلوت

(۱۴۸۲) ولایة الله گلپایگانی - آقا

محمد صالح اصفهانی (متوفی سال ۱۱۲۶) وی را در جزو شاگردان در گذشته خود آورده گوید ، طبع موزونی داشت . خوش شعر بود .

کمالات دیگر هم داشت . خوش نویس حسابی بود . کتابه در مدرسه واقعه چهار سوق محله بیدآباد ، خط اوست .

(۱۴۸۳) ولی الدین افندی

از عالمان دین و شیخ الاسلام دولت عثمانی بود . فرزند مصطفی آقای صولاق - باشی است که بسال ۱۱۷۳ یا ۱۱۸۰ در سنین هشتاد و سه سالگی ، در استانبول در گذشته و در خانقاه شیخ مراد نقشبندی بخاک سپرده شده است .

ولی الدین در خط نستعلیق شاگرد طورمش زاده بود و این قلم را چه جلی و چه حقی با نهایت مهارت می نوشت و تا حدی که من استقصا کرده ام ، وی زبردست - ترین نستعلیق نویسان عثمانی و ترك است . نیز بنظر میرسد که در خط شناسی و حسن سلیقه کم نظیر بوده باشد ، زیرا که سه مرقع از متروکات وی در کتابخانه دانشگاه استانبول ، اکنون موجود است ، که یکی مشتمل بر خطوط میر عماد و یکی میر علی و یکی دیگر استادان طراز اول نستعلیق است و همگی آنها را خود او جمع آوری و تجلید و تصحیف کرده و این خطوط مجموعه بی از بهترین خطوط ، بزرگترین استادان نستعلیق نویس است .

ولی الدین در این مجموعه که گرد آورده است ، در سرق میر عماد ، از خطوط خود که از بعضی قطعات میر مشق کرده ، در مقابل هر یک مندرج ساخته و نهایت زبردستی خود را در تقلید خط میر بکار برده است . بگمان من در میان نستعلیق نویسان عثمانی و ترك ، کسی که با ولی الدین هم طراز باشد ، نیست .
از خطوط وی دیده‌ام :

یک کتیبه بمضمون «بارك الله تعالی» بقلم کتیبه پنج دانگ عالی ، در مسجد ایاصوفیه ، استانبول ؛

دو قطعه از سرقی ، بقلم سه دانگ و کتابت خوش ، بارقم : «الفقیر ولی الدین غفرله» و «کتبه الفقیر ولی الدین غفرله» در کتابخانه دانشگاه ، استانبول ؛

هفت قطعه از سرق میر عماد (که ذکر آن گذشت) بقلم سه دانگ و دو دانگ عالی ، بارقمها و تاریخهای : «نمقه الفقیر المذنب ، ولی الدین غفرالله ذنوبه و ستر عیوبه ، فی سنه ۱۱۲۱» و «نمقه العبد الفقیر المذنب ، ولی الدین غفرالله ذنوبه ۱۱۲۲» و «حرره الفقیر المذنب ، ولی الدین غفرالله ذنوبه و ستر عیوبه فی سنه ۱۱۲۲» و «العبد ولی الدین غفر ذنوبه» و «العبد ولی الدین غفرله» و «نمقه الفقیر ، ولی الدین غفرله» در همان کتابخانه .

در موزه آثار اسلامی و ترك ، کتیبه اشعاری عربی دیدم ، بقلم یک دانگ کتیبه عالی ، بزرگ در نظره اول شیوه نستعلیق را ترکی تشخیص دادم ، و کسی را جز همین ولی الدین نویسنده این کتیبه شیوا نیافتم ؛ ولی متأسفانه ، کتیبه رقم نداشت .

نگارنده هم چنان در تالار موزه مطالعه و در آثار گرانبهای فراوان آن غور می کردم ، تا چند روز بعد به کتیبه کوچکی ، با اندازه یک مصراع از اشعار عربی مذکور برخوردیم که هم چنان بآب زر بهمان قلم توانا نوشته شده و فقط مشتمل رقم باین عنوان بود : «کتبه العبد الداعی ولی الدین غفرله» . با اندک بررسی دریافتم

که این قطعه رقم همان کتیبه اشعار عربی است ، که هنگام قاب گرفتن ، ندانسته ، از اصل قطعه آنرا جدا ساخته اند .

در آن هنگام آقای الیف باخی ، مدیر موزه بودند و با یکدیگر الفتی یافته بودیم . بایشان مراجعه و این نکته را گوشزد کردم . روز دیگر که بموزه رفتیم ، بسیار مسرور شدم که رقم را ، در زیر کتیبه اصل منصوب دیدم . آن مرد بزرگوار ، هم نویسنده قطعه و هم قطعه بی گرانبها را زنده و هم مرا سپاسگزار خود ساخته بودند .